

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 1101-06-22 א. מ. ה' נ' ש. מ

בפני כבוד השופט חננאל שרעבי

מבקש

א. מ. ה

נגד

ש. מ

משיבה

החלטה

1. עסקינן בבקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה בחיפה (כב' השופטת הילה גורביץ עובדיה) בתיק תלה"מ 55376-12-20 מיום 18.5.2022, במסגרתה נדחתה בקשת המבקש להתיר לו להעיד בהיוועדות חזותית בשתי ישיבות ההוכחות הקבועות לימים 8.6.22 ו-9.6.22 (להלן: "**ההחלטה קמא**"), והכל כפי שיפורט להלן.

5

6

רקע וההחלטה קמא

2. המבקש והמשיבה (להלן גם: "**הצדדים**") יהודים, בני זוג לשעבר ולהם שלושה ילדים משותפים (קטינים). הצדדים הכירו ב[חו"ל], ובחודש ספטמבר שנת 2019 עלו לישראל יחד עם שלושת ילדיהם.
3. זמן מה לאחר עלייתם ארצה, עלו יחסי הצדדים על שרטון. המשיבה הגישה את התובענה קמא, למזונות ומדור הקטינים, ביום 24.12.2020.
4. ביום 11.1.2021 נפסקו בתיק קמא מזונות זמניים עבור הקטינים, בסך של 3,600 ₪ לחודש. ביום 1.6.2021 נפסק בתיק קמא כי מאחר שהמבקש עזב את הארץ ואינו מתחייב למועד שובו, חיובו במזונות הקטינים יעמוד על סך 1,600 ₪ לכל קטין וסך של 2,100 ₪ עבור מדור הקטינים.
5. ביום 2.11.2021 הגיש המבקש בקשה להפחתת המזונות הזמניים. ביום 27.12.21 ניתנה החלטת בית המשפט קמא בבקשה, והעמידה את תשלום המזונות הזמניים על סך של 1750 ₪ לכל קטין, כולל מדור.
6. במקביל, כך אני למד מעיון בכתבי הטענות בתיק קמא, פתחה המשיבה בהליכי הוצאה לפועל נגד המבקש, עקב אי עמידה בתשלומי המזונות שנפסקו לחובתו.

20

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 1101-06-22 א. מ. ה' נ' ש. מ

7. ביום 16.2.2022 התקיים דיון בבית משפט קמא בתיקי הצדדים במעמד הצדדים. בסוף אותו דיון, נקבעו מועדים לשמיעת ראיות בכל התיקים התלולים ועומדים בין הצדדים, לימים 8.6.22 ו-9.6.22.
8. ביום 4.5.2022 הגישה המשיבה הודעה לתיק קמא, במסגרתה טענה כי המבקש עזב לחו"ל במהלך חודש אפריל 2022, לאחר שגייס סך של 190,000 ש"ח, אותם הפקיד על חשבון חובותיו בהוצאה לפועל, ביטל את עיכוב היציאה מהארץ שהוטל עליו, והצליח לצאת את הארץ, כך לטענת המשיבה.
9. ביום 11.5.22 הגיש המבקש בקשה בתיק קמא, לקיום דיוני ההוכחות בהיוועדות חזותית. לטענתו, אם ישוב לישראל הוא מסתכן בכך שלא יוכל לצאת ממנה, עקב פעולות האכיפה בהן נוקטת המשיבה לגביית חובותיו ממנו.
10. בתגובת המשיבה לבית משפט קמא מיום 17.5.22 נטען, כי אין להיעתר לבקשה. לטענת המשיבה, המבקש בוחר לא לקיים החלטות שיפוטיות ולפיכך המשיבה נאלצת לנקוט נגדו בהליכי גבייה מתאימים – לרבות צו עיכוב יציאה מהארץ. המשיבה, כך נטען, הציעה למבקש לצאת מהארץ ללא תנאי ובלבד שיסדיר את תשלום דמי המזונות השוטפים בהוראת קבע, ללא ערבים וללא ערבויות, אך הוא מיאן. המבקש לא משלם את דמי המזונות לילדיו הקטנים, ובעצם בקשתו עותר כי בית המשפט יתן יד להתחמקות מתשלום מזונות וממילוי אחר הוראות רשויות החוק.
11. ביום 18.5.22 ניתנה ההחלטה קמא בתיק קמא, כהאי לישנא:
- "עיינתי בבקשה ובתגובה ואני דוחה את הבקשה לקיום הדיון בהוועדות חזותית.**
- אין מדובר במי שנבצר ממנו להופיע לדיון, אלא במי שמבקש שלא לשוב לישראל ולהתייצב לדיון מאחר והוא מבקש למנוע נקיטת הליכים כנגדו לגביית מזונות קטינים שנטען כי אינו משלם, ובעת שהמבקש יצא את הארץ ידע כי יהא עליו להתייצב.**
- לאמור יש להוסיף, כי באפשרות המבקש להיעתר להצעת המשיבה להבטיח מזונות ילדיו וכך להימנע מהוצאת צו עיכוב יציאה מחודש כנגדו וכך לאפשר קיום הדיון בנוכחותו. וגם כי מדובר בדיון שמיעת ראיות ודרך המלך היא חקירת העד ישירות.**
- המבקש ישלם למשיבה הוצאות תגובתה סך 1,500 ש"ח.**
- המזכירות תמציא לצדדים".**
- בגין החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערעור דנן.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 1101-06-22 א. מ. ה' נ' ש. מ

טענות המבקש בבקשת רשות הערעור

12. להלן תמצית טענות המבקש בבקשת רשות הערעור:

- א. מדובר בבקשת ערעור דחופה ומיידית, מאחר ששיבוט ההוכחות קבועות לימים 8.6.22 ו-9.6.22, ואם המבקש לא ינכח בהן, הוא צפוי לקבל ארבעה פסקי דין נגדו (בארבעה תיקים התלויים בין הצדדים) בהעדר התייצבות.
- ב. המבקש לא יכול להגיע לארץ מאחר שהמשיבה ממתנה לו כדי לעכב את יציאתו מהארץ ולהשתמש בכך כערבון תשלום המזונות הזמניים. בעבר (אפריל 2022) ניסה המבקש לעזוב את הארץ תוך שהוא מסתכן במוות בריצה דרך שדה מוקשים המפריד בין גבול ישראל לירדן.
- ג. משבר הקורונה הוכיח שניתן לנהל הליכים משפטיים בהיוועדות חזותית, כולל דיני נפשות ותיקי מעצרים. מדוע המבקש נדרש להגיע ארצה ולהעמיד עצמו בסיכון, בשל הליכי אכיפה שונים נגדו?
- ד. נימוק בית משפט קמא, לפיו אי הגעת המבקש ארצה מונעת מהמשיבה את היכולת לנקוט נגדו הליכי אכיפה לצורך תשלום המזונות, מהווה טענה כי יש לתפוש את גוף המבקש, באופן פיזי, כערבון לתשלומי חובות המזונות השוטפים והעתידיים.
- ה. הזכות לנכוח בדיון משפטי וכן הזכות לחירות, הן זכויות יסוד. לאור האמור, נשקפת סכנה לחירות המבקש עם הגעתו ארצה, נוכח איומי המשיבה להחזיקו בארץ עם צו עיכוב יציאה. ההחלטה קמא פוגעת בחירות המבקש ובזכותו שלו שלא להישפט בפניו.

דיון והכרעה

13. לאחר עיון בבקשת רשות הערעור על נספחיה ובתיק קמא, שוכנעתי לדחות את בקשת רשות הערעור אף ללא צורך בתשובה, וזאת מכח סמכותי על פי תקנות 138(א)(2) + (5) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018 (להלן: "התקנות").

להלן אנמק החלטתי.

14. המסגרת הנורמטיבית המסדירה את ההיוועדות החזותית, מצויה בתקנה 72 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018 (להלן: "התקנות"), כדלקמן:

"72. (א) בית המשפט רשאי להתיר שמיעת עדות בדרך של היוועדות חזותית בתוך שטחה של מדינת ישראל או מחוצה לה לפי הוראות שייתן, אם השתכנע כי התקיימו התנאים האלה:

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 1101-06-22 א. מ. ה' נ' ש. מ

- 1 (1) הגעתו של העד לבית המשפט שבו נדונה התובענה שבעניינה
2 הוא נדרש להעיד תקשה עליו מאוד, והוא נתן את הסכמתו למתן
3 עדות בדרך זו;
4 (2) עדותו של העד חיונית לשאלות השנויות במחלוקת;
5 (3) אין מניעה מבחינת מדינת החוף לשמיעת עדות בדרך זו
6 בתחומה.
7 "...
8 15. התקנה נפתחת במילים "בית המשפט רשאי..." רשאי, אך לא חייב, כלומר העניין נתון
9 לשיקול דעתה של הערכאה המבררת. זהו שיקול דיוני מובהק, לגביו נאמר לא אחת
10 בפסיקה, כי בהחלטות דיוניות כגון דא, לערכאה המבררת נתון שיקול דעת רחב כאמור,
11 וערכאת הערעור ממעטת להתערב; התערבות בהחלטות מעין אלו שמורה למקרים חריגים
12 בלבד.
13 ראו לענין זה:
14 רע"א 2585/22 שירותי בריאות כללית נ' פלונית ואח' (24.5.2022);
15 בע"מ 1416/22 פלונית נ' פלוני (28.2.2022);
16 רע"א 1377/21 סיאט כרמל סחר יבוא ויצוא בע"מ נ' אורית פלד (10.6.21).
17 במקרה דנן לא מצאתי כי נפלה בהחלטה קמא, שהיא במהותה דיונית, טעות שתצדיק,
18 באופן חריג, את התערבות ערכאת הערעור.
19 16. די לי בנימוק הנ"ל כדי לדחות את בקשת רשות הערעור דנן.
20 17. מעבר לכך, נרחיב מספר מילים על מהות תקנה 72 לתקנות.
21 תקנה 72 לתקנות מאפשרת שמיעת עדות בדרך של היוועדות חזותית, בהתקיים שלושה
22 תנאים:
23 הגעת העד לבית המשפט תקשה עליו מאוד, והוא הסכים להעיד באופן זה;
24 העדות חיונית לשאלות השנויות במחלוקת;
25 אין מניעה מבחינת מדינת החוף לשמיעת עדות בדרך זו בתחומה.
26 18. במקרה דנן, וכך אף נימקה השופטת קמא בהחלטתה קמא, לא מדובר במי שמתקיים
27 בעניינו קושי ניכר או ממשי להגיע ארצה למתן העדות. קושי ניכר, העונה על התנאי
28 בתקנה 72 והמצדיק היוועדות מרחוק, פורש בפסיקה כקושי בריאותי ממשי (המלווה
29 באסמכתאות), הימצאות העד במאסר במדינה אחרת וכיוצ"ב.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 1101-06-22 א. מ. ה' נ' ש. מ

ראו:

בע"מ 1416/22 הנ"ל (קושי רפואי משמעותי);

רע"א 2399/21 פלוני נ' פלוני (29.7.2021) – (הימצאות במאסר);

רמ"ש (מח' ב"ש) 45837-01-22 א.פ. נ' ר.א (14.2.2022) – (קושי בריאותי משמעותי).

19. במקרה דנן, יוזכר, טוען המבקש במילים ברורות כי מבקש להימנע מהגעה לארץ "מאחר שהמשיבה ממתינה לו כדי לעכב את יציאתו מהארץ ולהשתמש בו כערבון תשלום המזונות הזמניים". במילים אחרות – המבקש מבקש את עזרת בית המשפט בהתחמקות מהליכי אכיפה, שלכאורה ננקטים כדין בגין חובותיו (אותם אינו מכחיש בכתבי טענותיו כי קיימים), תוך שמשאיר את המשיבה ואת ילדיהם הקטינים ללא תשלום מזונות מוסדר. לכך יש קושי ליתן יד, בהיעתרות לבקשת המבקש לקיום הליך ההוכחות בהיוועדות חזותית מחו"ל.

20. יותר מזה – בקשה כזאת לקיום הליך ההוכחות בהיוועדות חזותית, ללא הוכחת כל קושי של ממש להגיע לישראל ובמטרה אחת ויחידה להתחמק מרשויות האכיפה, נגועה לכאורה בחוסר תום לב, שיביאנו מטעם זה בלבד לדחיית הבקשה [ראו לענין זה - רע"א 3810/06 י. דורי את צ'קובסקי בניה והשקעות בע"מ נ' שמאי גולדשטיין (24.9.2007)].

ממה נפשך – ככל שטוען המבקש נגד חבותו במזונות ו/או שיעורם, שיתכבד ויגיע ארצה להתדיין על כך בלשכת ההוצאה לפועל או בבית המשפט.

ככל שהמבקש מודה בחבותו בחוב המזונות – עליו לשלם את חוב המזונות האמור, ולא להתחמק ממנו בעזרת בית המשפט, במסגרת בקשה לנהל את ישיבת ההוכחות בהיוועדות חזותית.

יצוין כי בהחלטה קמא, הזכיר בית משפט קמא את הצעת המשיבה, לפיה יוכל המבקש לצאת מהארץ ללא תנאי ובלבד שישדיר את חוב המזונות ותשלום דמי המזונות השוטפים בהוראת קבע, ללא ערבים וללא ערבויות, ובכך יוכל להתייצב לישיבות ההוכחות הקבועות ללא כל חשש.

סבורני כי עדיין לא מאוחר שהמבקש ישקול הצעה זו.

21. נקודה נוספת אליה יש לשים לב, היא עיתוי הגשת בקשת רשות הערעור דנן.

לא ברור מדוע בקשת רשות הערעור דנן הוגשה כשבועיים לאחר מתן ההחלטה קמא – וכשבוע בלבד טרם מועדי הדיונים העומדים במוקד ההחלטה קמא, חרף "דחיפות העניין" כטענת המבקש.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 1101-06-22 א. מ. ה' נ' ש. מ

נקבע לא אחת בפסיקה, כי הגשת בקשה בשיהוי ו"בדקה ה-90", עשויה כשלעצמה להצדיק את דחייתה, מהטעם שסד זמנים קצר מקשה על קבלת החלטה מושכלת, וכן החשש מפגיעה בזכויות המשיב.

ראו לעניין זה: רע"א 1075/22 עוייס פאדי נ' Khaalid Nasser Alghafly (23.2.2022).

טעם זה מצטרף לטעמים שפורטו לעיל, בגינם אני דוחה את בקשת רשות הערעור דנן.

סוף דבר

22. לאור כל האמור לעיל אני מורה על דחיית בקשת רשות הערעור.

23. משלא התבקשה תשובה, אין צו להוצאות.

החלטה זאת מותרת לפרסום תוך השמטת שמות הצדדים וכל פרט מזהה אחר.

ניתנה היום, ג' סיוון תשפ"ב, 02 יוני 2022, בהעדר הצדדים.

חננאל שרעבי, שופט